

ЈУГОСЛОВЕНСКА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА — БЕОГРАД

ФИЛИЈАЛА — КОТОР

СА СВОЈИМ ЕКСПОЗИТУРАМА

У БУДВИ И ПЕТРОВЦУ

ВОДИ ДИНАРСКУ И ДЕВИЗНУ ШТЕДЊУ И ОБАВЉА СВЕ ОСТАЛЕ БАНКАРСКЕ ПОСЛОВЕ. УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА, ТАЈНОСТ ЗАГАРАНТОВАНА.

ТИТОВО ВРИЈЕМЕ

С ЕДАМНАЕСТОГ АВГУСТА навршило се четрдесет година од како је други дошао на чело наше Партије. То је вријеме тешког илегалног рада, незапамћених страдања, другог свјетског рата, стварања и јачања братства и јединства, обнове и изградње, борби за међународно признавање наше земље, сукоба са Стаљином и стаљинизмом, изолације и најразноврснијих пријатеља, Закона о предаји фабрика на управљање радницима, изванредног привредног, друштвеног и културног напретка, борбе против остатака старог класног друштва, национализма, догматизма, хегемонизма, либерализма, унитаризма и техно-биорократизма; изграђивања и јачања општенародне одбране и друштвених самозаштите, вријеме удруженог рада, радничко и самоуправно, Титово вријеме.

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА VI • БРОЈ 111. • 25. АВГУСТ 1977.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

На плажи у другој половини августа

НА ИЗМАКУ ГЛАВНЕ ТУРИСТИЧКЕ СЕЗОНЕ

Добра посјета и старе грешке

Главна туристичка сезона се ових дана завршава и, мада је још далеко од својења коначних биланса, угоститељски и туристички радници с напуштајућим задовољно трљају руке. По броју туриста, а и по заради, понавља се берићетна 1973. година.

Како и током јула, и овог мјесеца од Буљарице до Јаза све је било пуно — хотели, собе у домаћој радиности, одмаралишта и кампови. Рачуница туристичких радника, мада не баш најпрецизније, показале су да

је на будванској ривијери боравило и до 60.000 гостију, што надмашује све рекорде.

На многим мјестима ових дана чујемо — домаћи гост је спасио сезону. То је сасвим истинито, јер је ове године, када су инострани туристи (из више разлога) затајили, на сцену ступио наш туриста, попуњавајући капацитет и у хотелима и собама домаће радиности. Наравно, он је углавном био гост и у аутокамповима. Поред тога што није било празни мјеста, угоститељи су задовољни и због тога што је ванпансионски промет био веома добар. Домаћи гост по тврдио је да је изванредан потрошач и да, када он ље тује, за пуну касу нема проблема.

И наши угоститељи су учинили доста да домаћи гост не буде разочаран. Цијене су остала углавном на нивоу прошлогодишњих, што је до брим дијелом привукло напуштајућих туриста. Услуга у хотелима је побољшана, тако да домаћи гост више није био у сјени девиза.

Ипак, и ово љето показало је неке старе слабости: плаже су биле прљаве више него што се може толерисати, на њима још увијек нема тушева и санитарних чворова, трговина није добро организована, па туристи имају проблема са снабдијевањем, домаћини су (част изузецима) и даље би-

ли превише арогантни — за брзљивали су гостима много што шта, тако да су навлачили њихов револт; музика је била толико бучна да су протести стизали са сваке стране.

Када смо већ истакли да се по броју гостију и заради понавља 1973. година, казаћемо да се она понавља и по неопростивом гријешењу — у „пребукирању“ или дуплој продаји једног лежаја. Грешку су почели рђави процјењивачи: на прве скромне одзве гостију у паници су почели грлато да запомажу. Дигли су бијеле заставе, а неке продајне службе појуриле су да попуне капацитет и до — 200 одсто! Домаћи гости били су бржи, а када су пристигле иностране групе, настала је судар и пометња. Уморне странце, послије хиљада превољених километара, почели су да возијују од мјesta до мјesta! Нико није остао без крова над главом, лијепо вријеме и љубазни домаћини из лијечили су прве ране, али укупно задовољство умањено.

Туристичка сезона 1973. требала је да буде поука. Но, угоститељи и туристички радници као да су на њу заборавили — починили су истовјетне грешке. То, свакако, не ваља — на грешкама се човјек учи, али не да би их понављао него да их не би правио више.

Даље унапређење здравствене службе

ЗДРАВСТВЕНА СЛУЖБА у нашој општини је из године у годину све боља, па је и мање примједబи на њен рад. Међутим, она још увијек није онаква каква би требала да буде у метрополи црногорског туризма, где у току јула и августа борави и до 60.000 гостију. Управо због тога је решено да се оваја служба подигне на виши ниво.

Како смо обавијештени у Скупштини општине, договорено је да се Дом здравља, који са сада ради као основна организација уздуженог рада у саставу Медицинског центра „Данило І“ из Петровца, организује као самостална организација уздуженог рада. Очекује се да ускоро Дом здравља потпише самоуправни споразум о пружању здравствених услуга осигуравањима из ове комуке с медицинским центрима у Котору, Цетињу, Бару и специјалистичким болницама у Мельинама и Рисну, што треба да омогути болесницима да на лијечење и опоравак одлазе тамо где желе и где сматрају да ће имати најбољи третман и његу. За болеснике с подручја Будве, Петровца и Светог Стефана специјалисти из Медицинског центра „Данило І“ организоваће прегледе у овим мјестима, што ће скратити путеве у Цетиње.

Пошто је садашња зграда Дома здравља у Будви дотрајала и нефункционална, обређена је локација за нову, модерну зграду, што представља заметак будућег медицинског центра у нашем граду.

Иначе, Дом здравља ће имати сталну лужбу хитне помоћи с посвртном амбулантом и апаратима за прве помоћи. Формираће се и епидемиолошка служба, а постоји предлог да се апотеке у Будви и Петровцу интегришу у склопу будућег здравственог установе. Већ идућег лета гости и грађани Светог Стефана и Бечића неће морати да долазе у Будву да би купили лек: у овим мјестима радиће сезонске амбуланте и апотеке.

Г.

Одред дружине Лесној

Међународни дјечји фестивал „Нека увијек буде сунце“

ПРВИ МЕЂУНАРОДНИ ДЈЕЧЈИ ФЕСТИВАЛ „Нека увијек буде сунце!“ одржан је у Москви и Артеку на Криму од 17. до 31. јула ове године. Учествовали су представници из преко сто земаља са свих шест континената, као и око 180 националних и међународних организација. У југословенској делегацији било је 15 дјечака и дјевојчица, а од тога њих петоро из наше општине Републике, и то: Рајко Страхиња, Ђорђе Брајак, Маја Кољанин, Драган Ђурнић и Радмило Греговић, све одлични ученици из основних школа „Стјепан Митров Љубиша“ и „Марко Срзентић“.

Ђорђе БРАЈАК

АКТУЕЛНЕ ТЕМЕ

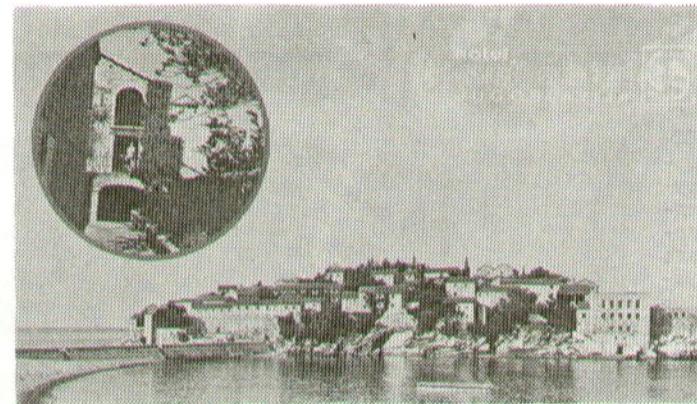
СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О УДРУЖЕНОМ РАДУ

Анализирајући досадашњу активност у радним организацијама и самоуправним интересним заједницама на реализацији програмираних задатака, Општина комисија за праћење спровођења Закона о удруженом раду констатовала је да досадашњим резултатима не можемо бити задовољни. Уочава се да се акција прилично споро води и да је веома мало урађено на регуписању одговарајућих доходовних односа, а посебно на утврђивању одговарајућих критеријума и мјерила за расподелу личних доходака на основу резултата рада. Треба истаћи да је највише урађено, бар у тражењу најбољих решења, у основним организацијама удруженог рада ХПИ „Монтенегротурист“.

Тачно је да су у јеку туристичке сезоне радни људи максимално ангажовани на извршавању дневних задатака на својим радним мјестима, али је исто тако о-

чигледно да су све друштвене снаге политички, морално и законски одговорне за извршавање задатака који су Законом о удруженом раду јасно зацртани, а чији се рокови не могу помјерати и одлагати.

Општинска комисија за спровођење Закона о удруженом раду, именована од стране Скупштине општине, приступила је у току прошлог месеца активном ангажовању на плану остваривања и обезбеђивања пуне сарадње и координације са одговарајућим органима и организацијама у Скупштини општине, а у првом реду с комисијама за праћење спровођења Закона о удруженом раду код основних организација удруженог рада и у самоуправним интересним заједницама. Комисија је израдила програм и прецизирала оперативне задатке, којима је предвиђено да се сарадњом с одговарајућим комисијама обезбиђе информације о току реали-

Из проспекта Светог Стефана

зације остваривања задатака у текућем периоду. Програма радних и самоуправних заједница прецизирани су рокови до када се појединачни задаци морају извршити.

Општинска комисија ће пружати конкретну помоћ радним и самоуправним организацијама и заједницама и настојати да се тежиште

друштвено-политичке активности усмјери на питања од прворазредног значаја, како у односу на њихову друштвену улогу, тако и у погледу динамике и рокова преузетих за реализацију одредаба Закона о удруженом раду. Комисија предвиђа да подстиче критичко сагледавање, размјену и ствараљачко преношење искустава у

циљу отклањања дилема и нејасноћа у практичној примјени Закона о удруженом раду. У непосредним контактима с комисијама при радним организацијама и са самоуправним интересним заједницама, Општинска комисија ће се укључивати у рjeшавање питања чија је актуелност наглашена у смислу пружања помоћи и изналажења најбољих решења. Резултати оваквих разправа — уколико буду могли послужити као помоћ сличним и сродним радним организацијама и самоуправним интересним заједницама — добро ће доћи, да би с њима били упознати сви заинтересовани.

Комисија сматра да преко „Приморских новина“ треба објављивати одговоре на питања која могу имати шири значај за спровођење Закона о удруженом раду. Наравно, њих ће постављати комисије при радним организацијама и самоуправним интересним заједницама као и појединци.

Општинска комисија је, у циљу усмјеравања своје даље активности, формирала шест радних група чији је задатак да обезбеђују одговарајуће информације о тој реализацији задатака на примјени одредаба Закона о удруженом раду у радним организацијама и самоуправним интересним заједницама. О свим значајнијим питањима она ће обавештавати Скупштину општине, а до стављања редовне информације о спровођењу Закона о удруженом раду Комисији за спровођење Закона о удруженом раду Скупштине Црне Горе.

Програмима радних група обухваћене су све радне организације, самоуправне интересне заједнице, као и дјелови ОУР-а, чија се сједишта налазе ван наше општине. Одговарајућим комисијама радне групе ће пружати директну помоћ, а посебно када на дневном реду буду актуелна питања, односно то ће чинити преко Општинске комисије у смислу тражења најприкладнијих решења за потребе поједињих радних организација.

У случајевима када се констатује да досадашња активност није била довољна, радна група ће, у заједници с Општинском комисијом, предложити додатне активности и мјере, како би се омогућило превазилажење постојећих тешкоћа. Са заједничким Општинске комисије упознати су сви њени и чланови радних група, комисије и органи за примјену Закона о удруженом раду у радним организацијама и са самоуправним интересним заједницама.

Очекује се пуну помоћ и сарадњу друштвено-политичких организација у радним колективима, у првом реду Савеза комуниста и Синдиката, што ће представљати највећу гаранцију да се програмирани задаци на вријеме обаве, тим прије што су за оживотворење одредаба Закона о удруженом раду директно заинтересованы сви наши радни људи. Јер, реализација свих ових задатака суштински је везана за радног човјека — њему при паду и на њега се односи, па његов удио мора бити конкретан и цјеловит.

Милорад Дапчевић

НА ДНЕВНОМ РЕДУ

Мијења се општински Статут

ПРЕДСЈЕДНИШТВО ОПШТИНЕ БУДВА усвојило је информацију о потреби измјене и допуне Статута општине Будва, те закључило да се овај посао има обавити до краја године. У расправљању по овом питању пошло се од тога да постојећи Статут, усвојен почетком 1974. године, посматран из садашње перспективе, по многим својим рјешењима не може да оствари у потпуности своју функцију, јер у вријеме његовог доношења нису била сагледана сва она питања која произлазе из Уставом утврђеног положаја општине и њених функција.

Постоји више разлога за промјену Статута, које је констатовала на својој сједници и Комисија за уставна питања Скупштине Социјалистичке Републике Црне Горе приликом разматрања актуелних питања везаних за предстојећу промјену статута општине у СР Црној Гори са гледишта остваривања уставних функција општине. У првом реду, у моменту доношења статута објективно није било могуће сагледати све конзеквенце и идеје Устава, па они нису могли да потпуније изразе, разраде и уобличе све релације које се тичу односа општине и организација удруженог рада. Осјећа се потреба ближег сагледавања праксе и искуства у досадашњој примјени и остваривању уставних начела са гледишта комуналног уређења локалне заједнице. Данашњи положај, место, организација и функционисање мјесне заједнице више је везано за радија сазнања о њој, а мање за остваривање савремене уставне концепције мјесне заједнице, па данашња виша сазнања у том погледу могу да послуже као основа за изградња ефикаснијег практичног модела ове важне самоуправне заједнице са гледишта њених уставних функција. Тако се касније дошло је до конституисања самоуправних интересних заједница из области друштвених дјелатности на основама Устава, тако да у моменту доношења Статута није било никаквих искустава везаних за организовање и функционисање ових значајних институција из области слободне размјене рада, па треба разријешити и проблеме који отуда произлазе. У Статуту треба да нађе израз планирање од основних организација удруженог рада, преко мјесне заједнице до општине, са циљем да се тачно утврде функције општине, имајући у виду и нове законе о систему планирања. Функционисање општинске скupштине, њених вијећа, однос између ње и Извршног одбора, надлежност вијећа, све то гледано с позиције делегатског система, треба да нађе уставном систему сагласан израз, при чему ће се користити досадашњи искуства и по требе даљег развоја комуналног уређења општине као основних локалних територијалних, друштвено-политичких и економских заједница. Уставна овлашћења општине за нормативно уређивање односа општинским прописима треба у Статуту да добију прикладну и потпуну разраду. Разлоги за промјену статута налазе се и у данашњој фази остваривања Устава коју карактерише доношење системских закона, као што је Закон о удруженом раду. Остваривање низа односа и рјешења из тих закона имају претпоставку у одговарајућим и благовременим рјешењима општинских статута.

ОБРАЗОВАЊЕ РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ПРИПРЕМУ ПРЕДНАЦРТА ИЗМЈЕНА И ДОПУНА СТАТУТА

Да би се овај обиман, сложен и одговоран задатак могао на вријеме привести крају, Предсједништво је закључило да је потребно на првој сједници Скупштине општине именовати Комисију за измјене и допуне Статута.

Оно је образовало и четири радне групе за припрему преднацрта измјена и допуна Статута општине, које треба одмах да отпочну с радом.

Руководилац прве радне групе је Миленко Дујовић, а чланови су: Гојко Никчевић, Жарко Пламенац, Драгољуб Вучинић, Марко Мучалица, Милимир Маљевић, Павле Ражнатовић, Борислав Косанић, Миленко Шљивачанин, Светозар Радуловић и Вукашин Марковић. Ова радна група обрадиће положај, место, улогу, карактер и политичко-територијалну структуру општине; права и дужности општине и начин њиховог остваривања; начин остваривања права и дужности радних људи и грађана у општини; мјесне заједнице у Статуту општине, као и самоуправне интересне заједнице.

Друга радна група обрадиће однос општине и организација удруженог рада и права и дужности општине у друштвеној планирању, општенародној одбрани и друштвеној самозаштити; организацију и режим рада организација која обављају комуналне дјелатности и других организација и заједница које врше јавну службу ради задовољења заједничких интереса и потреба грађана и организацију, коришћење и начин употребе путева, вода, паркова и других добара у општији употреби и права грађана, самоуправних организација и заједница према њима, као и режим, начин употребе и коришћења других друштвених средстава којима општина управља; права и дужности самоуправних организација и заједница и свих других самоуправних организација и заједница у погледу заштите човјекове средине; права грађана и самоуправних организација и заједница у погледу оснивања и коришћења самосталних фондова у општини и право управљања тим фондовима; улогу и место општине у друштвеном договору и самоуправном споразумевању и улогу општине у запошљавању и остваривању стамбене политике. Благоје Брајовић именован је за руководиоца ове радне групе, а за чланове: Гојко Митровић, Илија Каженега, Миља Арменко, Бранислав Крговић, Миомир Марсенић, Раде Грегорић, Лазар Шолага, Драгиша Чуровић, Петар Перовић и Вучета Недовић.

За руководиоца треће радне групе именован је Петар Стругар, а за чланове Марко Андровић, Ранко Гардашевић, Ратко Вукчевић, Недељка Мејић, Томо Мартићовић, Трипко Матовић, Крсто Лазовић, Владо Дапчевић, Милутин Пејић и Ваља Јовановић. Овој радној групи стављено је у задатак да обради организацију и начин рада Општинске скupштине, Извршног одбора и њихових радних тијела; организацију и функционисање органа општинске управе, инспекцијских служби и вршење контроле и надзора и остваривање делегатског система у општини.

Четврта радна група дужна је да обради положај и улогу друштвено-политичких организација у општини; начин и средства обједињавања јавности рада општинске скupштине и њених органа, као и, у одговарајућој мјери, обезбеђивање јавности у раду органа самоуправљања самоуправних организација и заједница; међуопштинске службе и сарадњу Скупштине општине и Републике скupштине у законодавној дјелатности, планирању, извршавању закона и других прописа. Руководилац ове радне групе је Пере Грегорић, а чланови: Војо Головић, Војо Грегорић, Мирослава Орландић, Драган Дашић, Благоја Кајсић, Боро Колиновић, Мило Павловић, Веселин Јовановић, Стево Вукотић и Миливоје Милашевић.

Д. ЈОВОВИЋ

НА ИЗМАКУ ГЛАВНЕ ТУРИСТИЧКЕ СЕ

„Монтенегротурист“ данас и сутра

НАЈВЕЋА ХОТЕЛСКО-ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА у највећој Републици, „Монтенегротурист“ чини окосницу ове привредне гране у Црној Гори. Својим капацитетима и прометом она је дале ко премашила границе ове републике и пробила се у сам врх југословенског туризма. У двадесетдесет година је основне организације удруженог рада запошљава 3500 радника различних профилова и квалификација од помоћног особља до магистара и доктора наука. У току туристичке сезоне број запослених достиже и преко 5000.

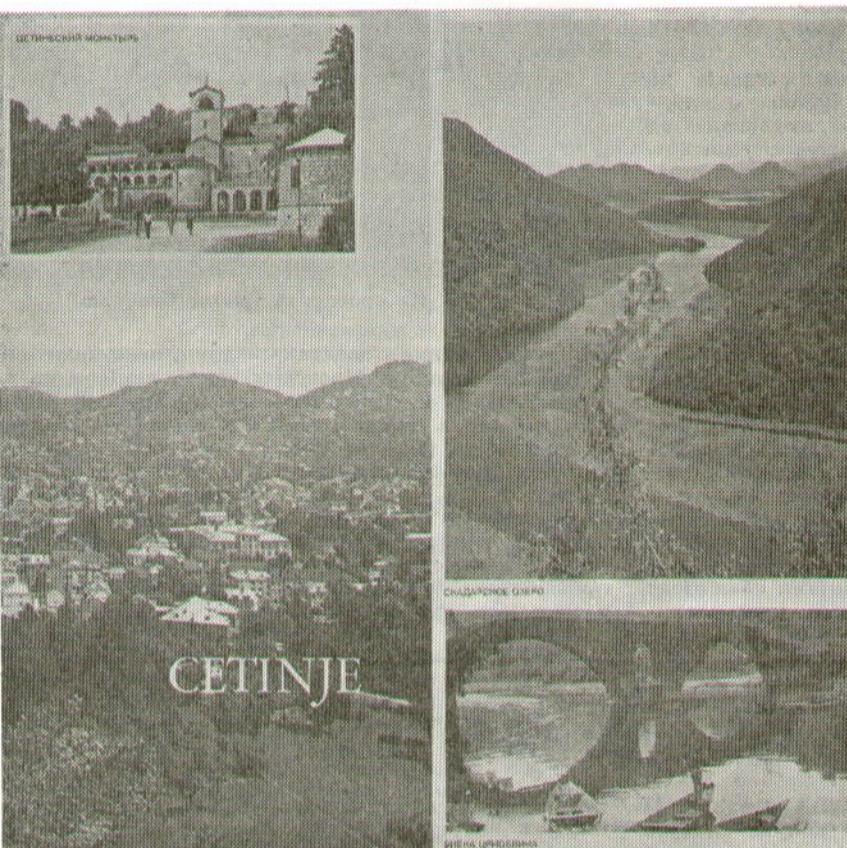
У 46 хотела разних категорија, подигнутим на територији осам општина (Котор, Тиват, Будва, Бар, Улцињ, Цетиње, Мојковац и Плав), „Монтенегротурист“ располаже са око 12.000 лежаја. Права слика о овом хотелско-туристичком гиганту добиће се ако се томе дода 20.000 смештајних јединица у камповима и преко 25.000 лежаја у домаћој радиности.

БОГАТО ТУРИСТИЧКО ЉЕТО

Иако је 1976. година била изразито неповољна за туристичко приређивање, ипак је, захваљујући доброј организацији рада, „убрана“ прилично богата „љетина“: остварено је 1.560.000 ноћења, односно око 700.000.000 динара укупног прихода. У физичком обиму план је нешто премашен, а послије покрића свих трошкова у фондове је остало 10.000.000 динара.

Оно што у „Монтенегротуристу“ истичу јесте све више домаћих гостију. Само до краја јула њихов број био је за 10% већи него у истом периоду прошле године. Томе су допринијеле побољшане услуге, прикладне цијене које су за домаћег госта остала на прошлогодишњем нивоу и, уопште, окретање туризма домаћем госту, који је у току неколико задњих година био прилично запостављен.

„Монтенегротурист“ има више специјализованих организација удруженог рада. Поменимо само „Агропогон“ који искључиво производи за објекте овог туристичког гиганта, па специјализовану трговинску организацију „Монтенегрокомерц“

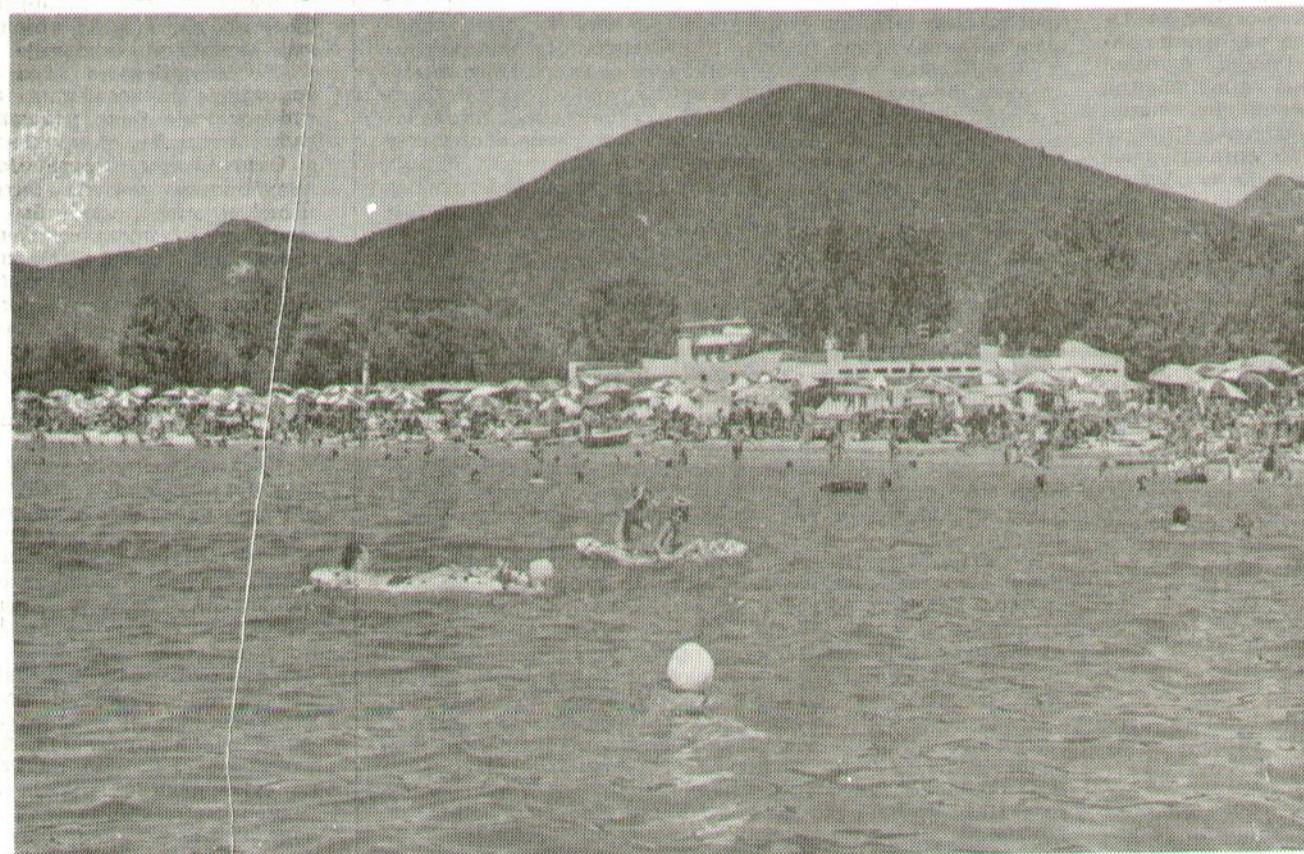

„Јадрантурист“ са четрдесетак модерних аутобуса, намијењених искључиво за превоз гостију и организовање излета. Зајављујући пре даном раду свих организација и свих радника, овогодишња туристичка „жетва“ треба да буде богатија од планиране. У прилог те претпоставке говори чињеница да је до сада остварено нешто преко 60.000 ноћења више него у истом периоду 1976. године, што је, изражено у процентима, више за 8%.

ШТА СЕ СВЕ ПРЕДВИЋА

Пажња планера развоја „Монтенегротуриста“ окренута је изградњи нових капацитета. До краја срећерочног плана развоја, до 1980. године, у нове објекте треба да се уложи 1.100.000.000 динара. Тим сре

дствима ће се изградити 5.000 хотелских лежаја, што значи да ће њихов број порасти за око 40%. Градиће се у првом реду хотели „Б“ категорије, чије ће приступачнице цијене допринојети знатно већој туристичкој потражњи. У плану је развијање сарадње с радним колективима широм наше земље: „Монтенегротурист“ је већ обнародовао јединствену новину — прихватање објеката радних организација и омогућавање њиховим радницима да проведу одмор у било којем мјесту и објекту „Монтенегротуриста“. Другим ријечима, радници не би био упућен искључиво на љетовалиште своје радне организације, већ би, захваљујући планираној сарадњи, могао под истим условима да љетује у објектима од Котора до Улциња.

Мало мјеста и на плажама

ИСТИЧЕМО

Примјер

— Због овог човјека љетујем у „Плажи“ — рекао нам је недавно Мишко Стојановић, уредник „Политике“, показујући на Абиду Емирића, вршиоца дужности директора овог објекта. — Овдје сам гост већ неколико година и отет ћу доћи идућег љета. То исто нам је у јулу рекао Благота Браковић, редитељ Црногорског народног позоришта, који је већ деценију гост „Плаже“. Овако и слично кажу и остали гости овог старог, али веома посјећеног објекта који се налази надомак Словенске плаже, окружен цвијећем и зеленилом.

Чиме то овај тридесетчетворогодишњи угоститељски радник плијени госте и зашто се о њему, свуда и на сваком мјесту, говори само у суперлативима? Одговор на то питање покушали смо да добијемо у објекту кога он од недавно води, може се рећи сасвим успјешно.

Абид је у хотелу од раног јутра до касно увече. Поне кући на ручак, а има дана када је све вријеме у хотелу. Најмање времена је у канцеларији, јер, као рече, „угоститељски радник није чиновник“. Он не ради с папирима, него с људима, што је далеко теже и одговорније. Нема госта који борави у овом хотелу — било да остане дан-два или двадесет — а да га Абид не познаје и не упита — послије доручка, ручка и вечере — како је усложжен, да ли је задовољан јелом и слично. Нађе се у апартману, на тераси, у ресторану... свуда где су гости. За сваког има осмијех, лијепу ријеч. И, што је важније од тога, спреман је да у било којег доба да на испуни сваки захтјев госта. У „Плажи“ су нам испричали како је Абид, врло често својим колима, љетос одвозио дјечцу која се преходе или разболе од нечег другог до љекара или доноси љекове из апотеке...

— Па, то је нормално — каже Абид, без икакве лажне скромно-

Абид Емирић
добро говори и да му се гости њих је највећи ста обраћају. Еј је одлазио у Струју усавршавају језик како рече, достојан.

Август исправио пропул

Август је у Светом Стефану исправио прогрес предsezоне. Док је у јуну и првим данима јула било мјеста у нашем најекслузивијем љетовалишту, тио измијенила у периоду између 15. јула и 15. августа овдје није било празних мјеста. У „Маестралу“ граду-хотелу било је пуно туриста.

— Веома смо задовољни садашњом ситуацијом, — Арменко, директор ООУР „Свети Стефан“. — И предsezоне, када је свуда било доста песимизма, и неочекиван преокрет — да су нам капацитети били већи, имали бисмо гостију. Што посебно охрабримо да и септембар буде добар. Према онома туристичким агенцијама, за нас ће бити итекако послати.

Овог љета, као никада раније, у хотелима „Маестрал“ боравио је приличан број домаћих гостија преко 30%, мада пансион стаје и до 500 динара.

— Најчешћи гости у „Милочеру“ и „Маестралу“ су привременом раду у иностранству — као што су мањом стоматологи, љекари — специјалисти хирурги... .

Има и оних који нису „гастарбајтери“. Овдје мор Милена Дравић и Драган Николић, Вера Чукхић, затим приличан број спортиста, адвоката и професија где се „мало више зарађује“, купало са тостефanskim плажама.

ВОНЕ

ан угоститељ

а је за мене за-
ми није тешко.
да будем угоститељ на то да мо-
жемо сарадњом да што
госта, одоброво-
вимо гостују.
Погодно је да
стигао прије де-
Пољане у Сан-
ту школу завр-
године касније
алификовани ко-
године у Будви
ски радник, а по-
стални радни сд
година успеши-
ност шефа сале
овенској плаџи.
вршио је Вишу
у Београду и
Плаџу". Веома

— Када су у питанју кадрови у туризму, постигнут је одређени ни-
во, али треба још увијек доста ра-
дити да би услуга у хотелима била
онаква какву гости ходе. Сада је,
истина све мање мимике на ре-
лацији конобар — гост страни, све
више се уче језици, и то је вео
ма добро. Наравно, конобари треба-
да се служе са неколико језика, па
је потребно преко зиме укупну-
ти што више њих на разне тече-
ве. Конобар данас мора знати по-
нешто, примјера ради, из историје
умјетности и других наука, јер го-
сте не знама само што има у је-
ловнику и каква је соба, него и ка-
да је настао град у коме се одмарала-
ју, каква је његова прошлост, које
су знаменитости мјеста и слично.
А да би им се о томе говорило, мо-
ра да се доста знати и стално учити.

С. Г.

„Парк“ — једно од најљепших одмаралишта на Јадрану

Одмаралишта, али каква?

РИВИЈЕРА БИСЕРНИХ ПЛАЖА, како називају будванску, препуна је радничких одмаралишта. У 25. оваквих објеката, расутих од Буљарице до Јаза, који су подигнути мањим од тврдог материјала има око 5000 лежаја, готово колико и у хотелима. Јетос су сва она била препуна гостију — радника чија су предузећа подигла одмаралишта.

— За разлику од ранијих година, када су се у њима одмарали директори, шефови и радници с вишим примањима, љетос је било доста радника свих профилова, па и оних с најмањим примањима — каже Милорад Дапчевић, секретар Општинског синдикалног вијећа у Будви. — Но, то још увијек није доволјно — треба учинити веће напоре да радници чији су лични доходци мали стижу на море. Да би то било могуће, њихове радне организације морају у већем износу регресирати одморе.

Највећи проблем у раду одмаралишта је њихова слаба искоришћеност. Током јула и августа била су препуна, у јуну је боравио извјестан број радника у њима, а слично ће бити и у септембру. Понекије тога — кључ у браву до наредног љета. Одмаралишта се преко зиме слабо одржавају и све то утиче да пропадају милионске суме уложене у њихову изградњу.

— Одмаралишта су на будванској ривијери, као и свуда дуж Јадрана, искоришћена само 60 дана — истиче Милорад Дапчевић. — Да би радила преко зиме потребно је да имају базене с топлом морском водом, централно гријање и спортске терене. Без тога нема рада током цијеле године. Нека одмаралишта, као, на пример, оно које припада Заједници електропривреде Србије, заинтересована су за адаптацију објекта, па им у томе треба помоћи.

Када су већ приликом градње ових објеката направљени пропусти — нису грађени за рад зими-

— не би требало дозволити да се иста грешка понови. Наиме, Будва је отворена широм према радничком туризму, и на њеној ривијери ће се и даље градити објекти за одмор и рекреацију. Како смо обавијештени у Скупштини општине, услов за све оне који ће такве објекте градити јесте да они буду на нивоу хотела „Б“ категорије. Тако ће динар који буде уложен у њихову изградњу бити права инвестиција, јер ће се користити током цијеле године.

Поједина одмаралишта већ неколико година — да би попунила капацитете и у туристичкој предсезони и посезони — упуштају се у нелојалну конкуренцију. Цијена пансиона је никако од оне коју нуде хотелери, и у њиховим стајама, поред наших и иностраних гостију. Револт угоститељских организација је оправдан. У „Монтенегротуристу“ истичу да су спремни да прихвате многа одмаралишта, а да њиховим власницима ставе на располагању лежаје у својим хотелима, чиме би, по њиховом мишљењу, био постигнут обストрани интерес: радници би могли да одмарaju у Улцињу, Сутомору, Петровцу, Тивту — тамо где желе — а капацитети одмаралишта би се користили и у вансезони.

Ни организација рада у одмаралиштима не за-
доволјава. Број радне снаге је мали, а она, најчешће, није довољно квалифицирана за посао који обавља, нити увијек стимулисана за рад. Лични доходци су мали, а мало који радник (изузетак су они у ЗЕПС-овом одмаралишту) добије стап. Стога је неопходно да се у овим кућама нешто мијења: организације удруженог рада, које су власници одмаралишта, заједно са Скупштином општине, морају се договорити од даљем раду одмаралишта.

С.

Јаза до Буљарице. Поред три нај-
веће — на Јазу у Бечићима, и Бу-
љарици — посебно су за одмор по-
годне такозване плаže — поткови-
це који има десетак.

Будва има и других повољности које је чине метрополом црногор-
ског туризма, прије свега саобра-
ћајних, које овај дио Јадрана при-
ближавају туристима из свих кра-
јева наше земље, па и из света. Она је један од ријетких градова који у непосредној близини има-
три аеродрома — на Тилипима, у
Титограду и Тивту, пругу Београд —
Бар, удаљену од првог одмарали-
шта у општини свега петнаестак
километара, као и редовне аутобус-
ке везе са свим крајевима у на-
шој земљи — од Пуле, Суботице и
Београда до Скопља и Охрида. А-
ко се овоме дода и модерна саобра-
ћајница Будва — Цетиње, чија се
изградња приводи крају, онда се
може сагледати обим туристичке
популарности коју овај регион пружа.

БУДВА ДАНАС...

Све те погодности, међутим, још увијек нису ни приближно искори-
шћене, иако је, захваљујући тури-
зму, Будва ушла у ред најразвије-
нијих општина у нашој земљи. Та-
ко центар општине расположе са
нешто преко 2160 лежаја у 1.119 хо-
телских соба, а одмаралишта са
1.055 лежаја у 404 собе, док их у
домаћој радиности има четири пута
толико. У Бечићима, само у хо-
телима, има 2.416 лежаја, толико у
домаћој радиности и 1.578 лежаја у
одмаралиштима. У Милочеру и
Светом Стефану има око 700 лежа-
ја, а највећима у првом реду за
девизни туризам, а Петровац рас-
полаже са 1.200 лежаја у хотелима
„Б“ категорије, 3.000 кревета у до-
маћој радиности и око 7.000 мјеста
у камповима.

... И СУТРА

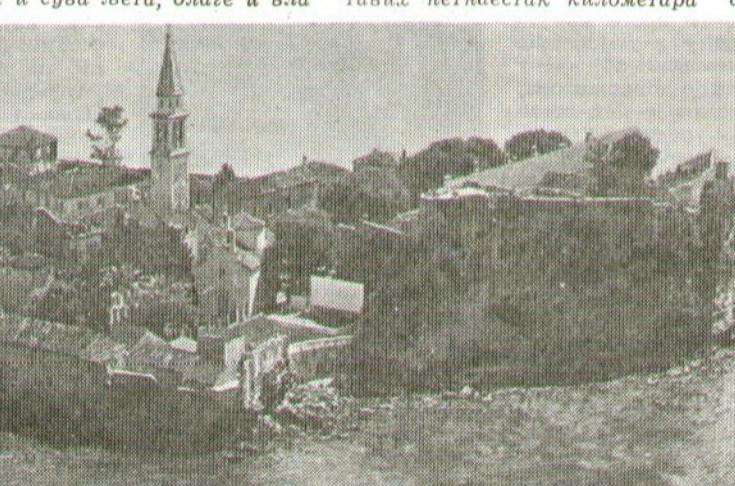
До 1990. године само у Будви треба да се подигне 4100 лежаја у
готелима, а од тога хиљаду у објектима „А“ категорије. Број кре-
вета у одмаралиштима повећаће се за око 500, а у домаћој радиности за
4.400. На великој плаžи Јаз предвиђен је читав комплекс хо-
тела са око 5.000 лежаја, у Бечићима 4.000 лежаја у хотелима и
3.000 у одмаралиштима, камповима
и домаћој радиности. Новим објек-
тима пријуржиће се хотел „А“
категорије у Петровцу са 300 кре-
вета, лечилишта ратних војних ин-
валида са 200 лежаја и комплекс
хотела „А“ и „Б“ категорије у Лу-
чицама са око 1.000 кревета, коли-
ко ће имати и хотели у Каменову.
Посебна пажња биће посвећена
Шкољу, на домаку старог будван-
ског града.

Да Будва буде још привлачнија

„ЉЕПОТИЦА ЈУЖНОГ ЈАДРА“ Будва има све услове да постане још љепша и привлачнија домаћом и страном госту. Ту могућност пружају јој многе погодно-

сти, које овај стари град и читаву ривијеру у целини чине међу нај-
перспективнијима на нашем Јадру-
ну. Мисли се, у првом реду, на ње-
на топла и сува лета, благе и вла-
же зime, на број сунчаних сати
(2298 годишње), разуђеност обале
на чичкане ситнозрнастим плајама
које се као какав ћердан низу чи-
тавих петнаестак километара од

— каже Иво
чић, варљиве
што је заиста
и двоструко
— што најављују
у септембру.
— „Милочер“ и „Ма-
лоје“ Било их је и
— су Југослов-
енски Арменко.
— ижењери, ар-
хитектори
у провели од-
и Горан Ми-
људи других
јетос на све-

Будва

У МОДЕРНОЈ ГАЛЕРИЈИ

Петнаеста изложба Николе Гвозденовића

Сликар и педагог Никола Гвозденовић, који живи и ствара у Никшићу, појавио се у Модерној галерији са тридесет и једним радом из посљедњег периода стваралаштва. Он је, између, осталима, добио 1972. године Тринаестојулску награду и прву награду ликовне критике и публике на Седмом меморијалу Надежде Петровић у Чачку. Награђиван је још у Приштини, Бару, Цетињу, Херцег-Новом, Београду. Његова уметност веома је блиска сваком ко се срета с његовим платнами. На њима су Црничани, Глуходолани и дивни пејзаж Црнице. Сви радови су му без много детаља и с пуно сензибилитета, који краси уметност овог расног сликара и педагога.

Поред изванредних људских фигура, које увијек имају нешто на себи или у рукама, и остале његове слике остављају на посетиоца снажан утисак. Он у њима персонифицира живот руралног човјека, тј. се види тај изузетно мукотрпани рад. Готово на свим платнама су људи зашли у године, са деформисаним екстремитетима и веома набораним лицима. Млад човјек се не појављује, јер земља је остала на старијим и на нејачим. На слици већег формата, „Човјек са дјететом у повоју“ у позадини је црнички пејзаж с ку-

Никола Гвозденовић: „Мађа“

хама од камена и црвеним крововима.

У бићу које држи дијете у повоју осјећа се сва драматичност, јер из тог камена као да нема где даље да пође, али, изгледа, да му ни ту нема опстанка. И друге слике су емотивно урађене, као „Човјек са кокотом“, „Старица и кокош“, „Старица сакупља лук“, а нарочити драмски акценат осјећа се код двије слике истог назива — „Жеђ“ — једна је мањег, а друга средњег формата. На њима је иста фабула и мотив: човјек, сав у грчу сагнут над каменицом, првим гутљајима воде гаси несносну жеђ.

Од осталих радова треба поменути: „Црничких мислиоца“, „Колијевку“ и „Пренос самара“.

Никола Гвозденовић није се повиновао помодном сликарству, апстракцији, нити је тражио просторе у сазвучју технике и технолошких иновација. Он на платна преноси људску замишљеност и достојанственост, каква је код црничких горштака, а која је увијек у наглашеној драматизацији његових модела.

Гвозденовићево сликарство, уско везано за његов родни крај, могли бисмо назвати завичајним. Ваљда ни ко није са толико љубави и преданости сликао свој за вичај и дао му трајну идентификацију, као он. У његовом уметничком креду осјећа се перманентна ликовна тананост, која подједнако заокупља људе с ликовном културом и оне који ликовно стваралаштво гледају из друге перспективе. Сви су му захвални — и они који су познаваоци ликовне културе и они који први пут долазе у визуелни додир с његовим платнами. И у начину сликања, он је различит од других уметника. Слика доста лагано, с потезима који су стално извијени спирално, у комбинацији најразличите боје, с нагласком на модро-љубичасту, тако да нам Гвозденовићеве слике изгледају увијек препознатљиве.

Станко Паповић

ГОСТ РЕДАКЦИЈЕ

Пијанисткиња Гордана Сремчевић

Послије концерта у Светом Стефану, замолили смо младу пијанисткињу Гордану Сремчевић да изнесе своје утиске о фестивалу „Дани музике“. У почетку нам је рекла да је рођена у Новом Саду, где је стекла основно и средње образовање. Музичку академију завршила је у Београду у класи познатог музичког педагога Арсена Триве. На овогодишњи фестивал у Будви допутовала је са специјализације у Паризу код чуvene пијанисткиње светског гласа Моник Хас.

— **Прави пут учествујем у програму „Дани музике“, а прије двије године присуствовала сам смотри као посматрач и делегат РТВ Нови Сад, где обављам дужност помоћника уредника програма за озбиљну музику.**

Веома је задовољна концепцијом фестивала „Дани музике“ која чини ову манифестацију јединственом у земљи, с обзиром да окупља репродуктивне уметнике из свих наших република и по крајинама.

— **За све учеснике — наставила је она — ово је изузетна прилика да се међусобно чујемо и упознајмо. Осим тога, посебно цијеним композиције југословенских аутора у програмима свих овогодишњих учесника.**

Иначе, Сремчевићева је најчешће концентрирала у Новом Саду и другим градовима Војводине, а своје најзначајније наступе сматра она у Братислави, Будимпешти, Паризу и, наравно, овогодишњији солистички концерт у Светом Стефану.

— Какви су Ваши утисци са концерта на Светом Стефану? — гласило је једно од наших питања.

— **Прије свега, хтјела бих да истакнем изузетност амбијента који ме је надахнуо: захваљујући њему, имала сам довољно маште за креативно музичирање. Други предуслов за потпуни стваралачки доживљај било је при сусрету публике, која је с по дједнаким интересовањем пратила све нумере мог програма (djela Новосађанина Ивана Ковача, затим свјетске класике Бетовена и Клођа Дебисија) и на крају концерта ме изванредно поздравила.**

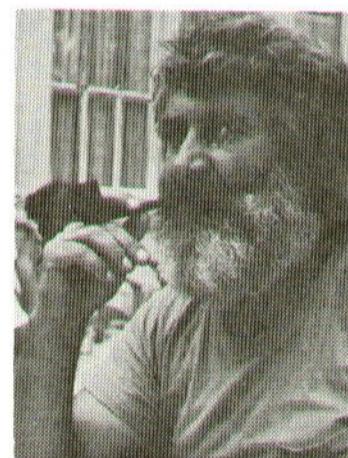
Говорећи о природи Будве и Светог Стефана млада клавијисткиња је рекла:

— **У Будви ми се први пут догодило да уочи самог наступа не осјећам претjeranu напетост и первозу, која, иначе, све извођаче увијек прати. За то могу да захвалим домаћинима фестивала и живописној и инспиративној будванској ривијери. Причају у Новом Саду да је Будва заиста „љепотица Јадрана“, да је Старији град, нешто што посјетиоцу даје снагу за креативан рад, нарочито уметницима, који се морају одушевљавати оваквом љепотом. Мислим да ћу Будву дugo носити у срцу и да ћу јој се увијек враћати са истом љубављу...**

Станко Паповић

СУСРЕТИ

Специјалиста за риље конобе

Анђелко Арнаутовић

кућа, које датирају од прије неколико вјекова.

— **Што више мирише на прошlost, тим је предмет боли. А што је више таквих старија, објекат је зајимљиви — истиче Анђелко. — Путујем по селима Црне Горе да бих пронашао старе ствари. Недавно сам препрјешао цијелу Катунску нахију да бих пронашао неке старудије за један објекат?**

Зове се Анђелко Арнаутовић. Занимање — уметник. Рођени је Цетињанин, али већ четврти вијека живи на Црногорском приморју. Веома је чест гост нашег града, а његово име будвански угоститељи — и не само они — изговарају с посебним поштовањем.

Анђелко је специјалиста за уређење риљих и ресторана на националном стилу. По његовим скицизама и замислима урађено је на десетине оваквих објеката на југу Јадрана и у другим мјестима Црне Горе. Стигао је, чак, и до Визбадена у Њемачкој, где је уредио једну пивницу. Педантни Њемци нису се пропустили да забиљеже како овај „чудни момак са великом брадом“ зна тако лијепо да уреди простор где човјек може да одмори душу...

— Све је почело када сам у Паризу завршио школу примјењене архитектуре — каже Анђелко. — Завршио сам прво уметничку школу у Херцег-Новом, потом Педагошку академију у Сплиту, а онда сам се са стипендијом „Моша Пијаде“ обрео у Паризу. Доста сам научио у „престоници свије-

та“, али доста тога је живјело већ у мени. Први ресторант кога је Анђелко уредио био је „Шквер“ у Херцег-Новом. Потом је дошао у Будву где се, заједно са угоститељима ОУР „Словенска плажа“, прихватио необичног посла — од бившег складишта за чамце и остале реквизите за море, направљен је риљиј ресторант „Плава школјка“, најatraktivniji te vrste na južnom Jadranu i naјpošteđeniji nji u ugostiteljski objekat u Budvi. Када је довршен овај посао, Анђелко је још остао у Будви — уредио је грил-ресторант „Зелени гај“, који је, такође, на мети домаћих и страних туриста. Затим сlijede ресторани у Мељинама, Котору, Цетињу...

Оно што је карактерistično за ове ресторане јесте изванредан амбијент. Ако је упитању „риља коноба“, као што је случај са „Плавом школјком“, ту су, онда, мреже, бачве, парангали-стари рибарски алат. Ако је упитању ресторант у црногорском стилу, ту су: жрвање за мљевење жита, посуде за вођу од дрвета, карлице, сачеви и друге посуде за кухињу узете из црногорских

анђелкове тренутно уређује риљији ресторант „Маџе“ у Котору, а управо је завршио дотерирање унутрашњости у новом ресторану на Његушима, који, такође, припада „Монтенегротуристу“. Као нам је рече, спрема се да ради један објекат на Ивановим коритима под Ловћеном, у коме ће се служити искључиво црногорски специјалисти — домаћи пршут, сир, кајмак, медовин...

Туристи, домаћи и страни, највише навраћају у „Анђелкове“ ресторане. У „Плаву школјку“ тешко је наћи слободно мјесто, а слично је и у другим објектима. Потgresani панчићи, поцијепане рибарске мреже, заржале удице на конопцу и много таквих „експоната“, поред добре рибе и пира, маје туристе, који, уз пјесму и игру, у тим објектима сачекују зору.

Поред овог напорног посла

анђелко нађе времена и за своја платна. До сада је приредио десет самосталних изложби и сада ради на сликама које ће поједнаести пут показати публици. Овога пута у италијанском граду Барију.

C.

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

„Најкњижевнији наш приповједач“

Романсијер, приповједач и путописац Симо Матавуљ (рођен 1852, а умро 1908. године) потиче из старе трговачке породице. У Шибенику је завршио основну школу и нижу гимназију, провео четири године у манастиру, где се спремао за калуђера, а потом завршио учитељску школу у Задру. Учитељевао је по српским

сељима сјеверне Далмације, у поморској школи у Херцег-Новом, у гимназији на Цетињу. Био је надзорник основних школа у Црној Гори и наставник црногорског престолонаследнику Данилу. У Србији је био учитељ језика, чиновник пресебира и на, крају, бавио се искључиво књижевним радом. Као веома познати и популаран

писац, изабран је за редовног члана Српске академије наука и умјетности.

Матавуљево стваралаштво је обимно и разноврсно. Како у својим успоменама пише, „вљуј к фабулованању“ наслиједио је од своје мајке. Прву пјесму „Ноћ уочи Иване“ објавио је у задарском „Народном листу“, а први приповједачки рад штам

Симо Матавуљ

ПОВАРЕТА

(ОДЛОМАК)

— Mâ! Драга Ma!

Послије загрљаја, загледаше се једно другоме у очи, у модре, ситне, бистре очи, које по нашим острвима нараштаји један другоме предају, као год што предају и оbole главе, округласте образе, радост живоља, јако вјерско осјећање, нејаку мoh ми шљења и скучен број ријечи... Јурјева мати, Луца, изгледаше као његова старија сестра, старија за десетак година, не више. Имајаху исти затупаст нос, кратку, заобље ну брадицу, бијеле и румене обрасе. Најстадоше питања и одговори, који су почивалиса „a“, као што то бива кад су остврљани узбуђени.

— A како си mâ?

— A добро, Јурета, како си?

— A добро. A hâ?

— A добро је и hâ.

— Миш?

— A добро је и Миш.

На онда се жена њешто намрачи, узе највећу троножну столицу са наслоном, па је привуче ка огњишту. Син сједе и узе савијати цигарету. Жена поче стругати рибице, које бежу на кориту.

Луца се много нагну, а кад поново про говори, глас јој поста непоуздан, као да је веома уморна.

— A ти си писац да ћеш доћи... тако... до десет дан?

— A јес! Приварио сам вас...

— A био си око цилог свијета?

— A не око цилог, али далеко, у Омерику.

— Видио си пуно паиза (земаља)?

— Пуно.

— И црних људи?

— И жутих!... A је ли јематва (берба) била добра?

— A ниј! Крупа обила винограде! Имали смо само тридесет барил вина и шест уља...

Након краћег одморка, Јурета спусти глас:

— A ke нова?

Мати не одговори, он додаде:

— A ke нова с Марицом...

— A ниј добра нова! — одговори жене шапатом.

Јурета устаде викнувши:

— O, Госпе од анђела! Шта је?

— A добро ниј, ниј, ниј! — понављаше жене одричући главом, па се исправи и дубоко уздахну.

— За муке Исукрстове, mâ, шта је? Је болесна?

— Била...

— Ax... Je... умрла?

— ...Je!

Јурета паде на столицу. Зелен у лицу, за неколико тренутака блесасто гледаше матер, па једва изговори:

— Je истина, mâ?

— Je! — потврди она и обриса рукавом око. Дуго је младић јецао и узвикивао: „Mâ, mâ!“ Најпослије запита:

— A шта је било, за ране Исусове?

— A злић (пришт)! На сриди мишице изаша јој злић! Стари Матија водија је у град, код ликара, а он је одмах река: „Ниј добро“. Посли зва је бајадицу, а и она је одмах рекла: „Ниј добро!“ Посли Матија је чинија завит, ишаја је бос код Госпе од анђела. Па ниш ни је помогло. Сутра је о сам дан како њена липа младост труне у благословеној земљи.

— Joj... A ти, mâ, јеси ли ишла код поварете (сиротице)?

— Бог с тобом, јадно дите! Осим мене, нико ниј зна да си је изабра, па ни она, поварета, ниј то слутила!

— Joj! — цикну Јурета и заклопи лице шакама...

— Joj, поварета моја, ниј знала да сам јој душу dâ, а ја сам о њој увик мислија на мору! Ево, ја сам јој јуче у граду купија и веру, ево на!

И уставши, извади из шпага кутију са златном бурмом, те је предаде матери.

пао је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Из Београдског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“, „С мора и планине“, „Београдске приче“, „Немирне душе“, „Ново оружје“, „На прагу другог живота“, „Пошљедњи витезови“, „Цар Дуклијан“. Напојен је, такође, у Задру, у „Српском листу“. Сарађивао је у цетињским листовима, а затим у многим српским и хрватским часописима. Тематика његових романа и приповједака везана је за Далмацију и приморје, Црну Гору и Београд. Био је сликар друштвених слојева — властеле и сељака, трговца и чиновника, помораца и радијника, војника, фратара и попова. Издао је више збирки приповједака: „Из Црне Горе и приморја“ (двајве књије), „Из приморског живота“, „Са Јадрана“, „Из ранијих крајева“, „Пријорије обличја“,

СПОРТСКИ МОЗАИК

„Могрен“ се припрема на Панонији

Фудбалери „Могрена“ марљиво су се припремили за почетак првенства у Црногорској лиги. Под надзором новозаглавног тренера, у стручном штабу Николе Станишића, они који конкуришу за први тим провели су десетак дана у спортском излетишту Панонија. Промјена климе веома је погодовала раду, тако да су сви играчи орни за прве „окршаје“.

У паузи, док се већина првотимаца налазила у излетишту, у Будви је одиграна утакмица за куп на по другију Црне Горе. Предвођени првотимцем Јоком Божовићем, који је због после мора остати у Будви, Јање вићем и новозаглавним Ђуровићем омладинци су поражени од екипе „Агрокомбината“ из Титограда са 2:1.

... А „ПЕТРОВАЦ“ НА СВОМ ТЕРЕНУ

Предвођени новим тренером Војом Гардашевићем, фудбалери „Петровца“ су се максимално залагали да што спремније дочекају јесењи старт. Припреме су се одвијале углавном на игралишту у Петровцу, а, како нас је обавијестио Војо Гардашевић, залагање играча за службу похвале. Током премног периода рађено је на стицању физичке спремности и увјежбавању тактичко-техничких варијанти.

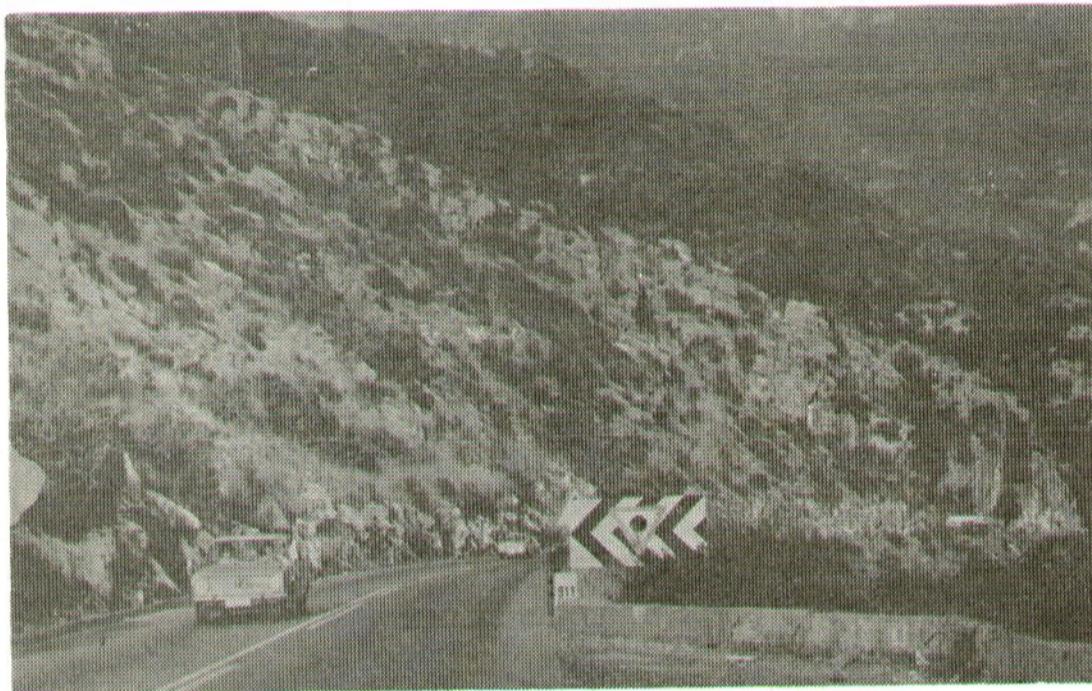
Петровчани су у овом периоду показали да спремно очекују прве утакмице. Они су, као гости у Голубовцима, успјели да у борби за куп побиједе екипу „Зете“ и та-

ко се пласирају у наредно коло. Ово је, иначе, прва победа Петровчана над „Зеом“ извојевана у гостима.

КОШАРКАШИ ПОЧЕЛИ ДРУГИ ДИО ПРВЕНСТВА

Након завршених 12 кола у Црногорској кошаркашкој лиги наступила је пауза. Играчи су добили одмор, који је трајао двадесетак дана, али већ 20. августа почеле су нове борбе за бодове. „Могрен“ је први дио завршио успјешно: постигао је шест победа и исто толико пута био поражен. Неке сукрете изгубио је несрећно, што може имати посљедице, с обзиром на то да више екипа стрепи од испадања из лиге. Но, Поповић, Шаркић, Радуловић и остали су гаранција да ће се „Могрен“ и идуће године тачкићити у Црногорској лиги.

С.

„Црне тачке“ су маркиране, али то није доволјно

САОБРАЋАЈНИ УДЕСИ — ПОСЉЕДИЦЕ ПРЕБРЗЕ ВОЖЊЕ, ПРЕТИЦАЊА, УМОРА И АЛКОХОЛА

Током овог лета, када се живи у термометру пела и до 35. подеока Целзијусове скале, Јадранска магистрала личила је на мравињак. Колоне аутомобила непрестано су се кретале из правца Титограда и ка њему, и према Улцињу и Херцег-Новом. Некако је најживље било на дијелу пута од Петровца према Будви.

У том вртлогу аутомобила и путника, саобраћајни удеси били су веома чести. Нестрпљиви возачи, у журби да што прије стигну до мјеста које су одабрали за одмор, не поштују саобраћајне знаке и изазивају удесе. Наставју пренирке, галама, застој у саобраћају, који се отклања тек када интервенишу припадници саобраћајне милиције. Јетос је тога, чини се, било више него ранијих година.

Како смо обавијештени, најчешћи узроци удеса били су пребра звјежња, претицање и непоштовање саобраћајних знака. Није, било ријет-

ко да су возачи под утицајем алкохола, а често за војан сиједају преморена лица. Биланс је, наравно, по разан — број погинулих и тешко рањених је љетос већи него ранијих година, а причињена је и велика материјална штета.

Мада још увијек нема доволно саобраћајних знака дуж магистралног пута, у заједничкој вријеме многа опасна мјеста су обиљежена. „Црне тачке“ су посебно маркиране, такође узан и лош пут, као и мјеста где се јадранска магистрала оправља. Је то су први пут на многим дјеловима магистрале, нарочито кроз насељена мјеста, постављени пјешачки прелази, тако да је унеколико пјешак обезбиђен. Ипак, чини се, он највише страда приликом удеса, јер је магистрални пут постао шеталиште. Примјера ради, од Будве до Бечића пјешаци иду асфалтом, ноћу, често и у већим групама, што је веома опасно за њих и за возаче. Слично је у Каменову,

Милочеру, Петровицу, Буљарици и другим насељеним мјестима.

— Дуж магистралног пута треба обиљежити још пјешачких прелаза и изградити надвожњаке из изузетно тешких завојима — кажу у Станици саобраћајне милиције у Будви. — Тај посао изискује знатна средства, која треба да удруже скupштине општина с републичким институцијама за путеве. Већ су био доказано да би тада било мање удеса, а нарочито би били заштићени пјешаци. Но, то је један дио проблема. Саобраћајна култура возача је на веома ниском нивоу — претичу се возила тамо где није дозвољено, брзина је већа него што је то саобраћајним знаком одређено, велики број возила је неисправан, за волан сиједају лица у припитом стану. На ше патроле су непрестано на терену — љетос смо били појачани и колегама из различних крајева наше земље — или је све то недовољно.

С. Г.

РЕАГОВАЊА**Без одbrane**

ОДБОР ПРВОГ БАТАЉОНА ПРВЕ ПРОЛЕТЕРСКЕ БРИГАДЕ, послије дужег рада, успио је да марта 1977. године изда књигу о борбеном путу Батаљона од Устанка до побједе. Циљ књиге је да се описе пут те јединице као цјелине, а не обрада ликови, с тим да се водило рачуна да се обухвате имена свих бораца који су кроз Батаљон прошли. Редакција се у уводном дијелу књиге извинила свима где је начињена нека грешка и замолила све преживјеле борце и породице погинулих да нам доставе податке о свим учиљеним грешкама, како би исте отклонили при писању бригадне књиге и евентуалних других издана књиге Батаљона.

Били смо свјесни да има грешака и очекивали велику помоћ било о појединцима или о догађајима. Такви подаци су изостали осим од појединих другова, али се у штампи појавила критика. Ту критику је као уредник књиге у потпуности прихватам, али бих замолио Рака Дулетића и све друге да нам доставе писмено тај велики број грешака, како бисмо их могли сагледати. Што се тиче тражења података, ја сам се лично обратио Општинском одбору СУБНОР-у Будви 1971. године и од њих добио списак бораца, учесника битке на Пљевљима. Одговор сам добио 22. августа 1972. године под бројем 155/71. У том списку није било имена Ристе Ђурашевића, па и није могао ући у списак Батаљона, што не умањује углед и ауторитет Ђурашевића и, свака, да је грешка начињена.

Што се тиче списка бораца Батаљона од Рудог до Трста, Одбор Прве пролетерске бригаде се обратио а податке СУБНОР-у општине Будва 18. септембра 1974. године од којих смо добили податке и исте користили у списку објављеном у књизи „Први црногорски батаљон“. Поред тога, лично сам у више наврата разговарао са друговима Раком Дулетићем, Марком Станишићем и другима. Но, и поред свега тога, највероватније мојом кривицом, али не на мјерном, да је написано Крсто Ников Станишић уместо Нико Крстов.

Других грешака за борце са територије општине Будва нисам примијетио, а не пегирам да их нема.

Како су се у листу „Приморске новине“ појавили чланак Рака Дулетића и писмо Ристе Ђурашевића, сматрао сам се обавезним да дам овај одговор и замолим да се Одбору Првог батаљона доставе писмени подаци за све уочене грешке, пропусте и нетачности.

Лично се извинјавам породици Ника Станишића за учиљену грешку.

Шпиро ЛАГАТОР

Још увијек мало ресторана

Овог јета, као ријетко којег до сада, Будва је била преплављена туристима. У њеним објектима боравио је, и још увијек борави, приличан број странаца, али је далеко више оних који су из различних мјеста наше земље проводили одмор на њеним плажама.

Домаћи туристи у Будви су посредством ООУР „Могрен“ која се бави домаћим туризмом. Она је закупила преко 10.000 лежаја у собама домаће радиности на подручју Будве, Бечића и Светог Стефана, а исхрана је организована у неколико ресторана.

Исхрана гостију, који бораве у собама домаће радиности — то је управо тема о којој се поодавно говори у Будви, а веома је актуелна у овом тренутку. За посљедње десет-три године на прављено је неколико ресторана, тако да их данас наш град има око двадесетак. Ипак, мало их је који погодује туристима из наше земље. Наиме, „Плава школка“, „Бедем“, „Сунце“ и „Видиковач“ — све су то лијепи и атрактивни објекти у којима се служе првокласна јела и пића и где туристи навраћају у вечерњим часо-